

Реферат на тему: "Опанас Маркевич"

Опанас Маркевич

Опанас Маркевич

В історію української культури Опанас Маркевич увійшов як фольклорист, етнограф та музикознавець. І хоча доля відміряла йому недовгий вік — усього 55 років, на теренах україністики він встиг зробити чимало. Його перу належать праці "Описание Малоросами" та "Записки о дворянском сословии Черниговской губернии", які свого наукового значення не втратили й до сьогодні. Фольклорно-етнографічні дослідження Маркевича друкувалися у виданнях істориків Володимира Антоновича, Михайла Драгоманова, Амвросія Метлинського. Він написав музику до "Наталки Полтавки" Івана Котляревського, оперу "Чари", яку критика оцінювала досить високо.

У рік закінчення університету (1846) Опанас Маркевич увійшов до Кирило-Мефодіївського братства. У 1847 році за участь у діяльності братства та знайдене під час обшуку "стихотворение возмутительного содержания" (йдеться про твір Тараса Шевченка "І мертвим, і живим...") Маркевича на три роки висилають до міста Орла під нагляд поліції.

Тут, в Орлі, у будинку Катерини Мордовіної Маркевич зустрівся з Машею Вілінською, яка пізніше стала його дружиною. Хіба ж міг не зачарувати Опанас дівчину віртуозною грою на фортепіано та м'яким своїм баритоном? Та й кого могло залишити байдужим його виконання під власний акомпанемент народних українських пісень?

П'ять разів зверталася двоюрідна сестра Маркевича до губернатора Орла з проханням скоротити термін Опанасового заслання. І тільки останнє, підкріплене втручанням впливових людей, прохання було почуте. 1850 року Маркевич повертається в Україну, якийсь час живе в старшого брата-лісника, але вже через рік лине до Орла, щоб одружитися з Марією Вілінською. Молоду дружину Опанас привозить на рідну землю. Із щирим захопленням подружжя поринає у збирання та вивчення фольклорних матеріалів. Пізніше зібрані Маркевичами матеріали увійшли до збірки М.Номиса "Українські приказки, прислів'я і таке інше" (1864).

Маркевичі оселяються в Чернігові. Опанас Васильович працює коректором, а фактично редактором "Черниговских губернских ведомостей", дружить з байкарем Леонідом Глібовим, організовує аматорський драматичний гурток, з часом реформований у "Чернігівське музично-драматичне товариство". На жаль, недружні стосунки Маркевича з редактором газети змушують його звільнитися з роботи.

Маркевичі переїжджають до Києва. Тут Опанас Васильович працює бухгалтером Київської палати державного майна, згодом звільняється і з головою поринає у складання "Словника української мови", яке здійснюється під керівництвом П.Білецького-Носенка.

Чернігівський поміщик Василь Тарновський, рятуючи родину Маркевичів від злиднів, запросив Опанаса в свій маєток Качанівку зробити статистичний опис своєї

славетної колекції старожитностей. Це був найплідніший період у науковій діяльності Маркевича: практично увесь вільний час він разом із дружиною займається збиранням фольклору.

Закінчивши роботу з колекцією Тарновського, Опанас Васильович влаштовується на посаду вчителі географії Немирівської гімназії. Крім педагогічної діяльності, він провадить значну культурно-освітню роботу. До речі, саме в Немирові було здійснено постановку опери "Наталка Полтавка".

З 1858 до 1861 року О.Маркович живе у Києві, Чернігові, Орлі, Москві, Петербурзі, де зустрічається з давнім знайомим Пантелеймоном Кулішем і в квітні 1861 року організовує концерт, присвячений пам'яті Кобзаря, а зібрані кошти віддає Шевченковим родичам.

Повернувшись в Україну, Маркевич не полишає збирання фольклору. "Я коло пословиць мордуюсь і вже мовби й начисто йде, — пише він у листі. — Як скінчу, за музику пісень візьмуся". А ось рядки з іншого листа: "Сам живу, без сім'ї, та уже і не приїдуть, грошей у них і в мене нема, зима заходить..."

Останні роки життя Опанаса Маркевича пов'язані з Черніговом. Саме тут він познайомився із співачкою Меланією Загорською, яка співала головну партію в його опері "Чари". На жаль, партитура опери не збереглася. Меланія стала Опанасові Васильовичу вірною подругою.

Помер Опанас Маркевич на 55-ому році життя від сухот. Оцінюючи його заслуги перед Україною, журнал "Киевская старина" написав: "Пішла з життя благородна і талановита людина, сіяч добра, краси і науки"(За М.Кучинським; 560 сл.).